

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas,
Dumitru Mardari,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Ungheni din 29 iunie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, declarat de avocatul Oleg Trocin în numele inculpatului

Suruceanu Eugen.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 11.01.2017 – 29.06.2018,
instanța de apel: 26.07.2018 – 18.12.2018,
instanța de recurs: 11.04.2019 – 28.05.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 29 iunie 2018, procesul penal în privința lui Suruceanu Eugen, *vinovat în comiterea infracțiunii* prevăzute de art. 241 alin. (2) Cod penal, a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Suruceanu Eugen a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la amendă în mărime de 1000 unități convenționale, echivalentul a 20000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție și organizatorico-economice pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 106 alin. (1), (2) lit. b) Cod penal, s-a dispus confiscarea de la Suruceanu Eugen, în beneficiul statului a sumei de 125.632,54 lei, rezultate în urma comiterii infracțiunilor.

S-a aplicat sechestrul pe bunurile mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate inculpatului în suma totală de 125.632.54 lei în scopul executării confiscării speciale.

Acțiunea civilă înaintată de Bambuleac Natalia, Buruiană Victor, Buruiană Maria, Covalciuc Sanda și Cotici Ion, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța a constatat că inculpatul Suruceanu Eugen, în perioada lunilor iulie - august 2013, fiind reprezentantul CIOFF Moldova și având o înțelegere prealabilă cu Prikladova Mina, care îndeplinind funcția de coregraf al ansamblului de dans „Struguraș” a Palatului de Cultură a Primăriei or. Ungheni, conform ordinului de angajare nr. 584 din 21.06.1995, deși figura în calitate de administrator al SRL „Stelada-Com” (persoană juridică ce nu a fost reînregistrată) și SRL „Intercultura” (în proces de lichidare din 24.09.2009) care nu au ca gen de activitate organizarea de tururi turistice cu element de extraneitate, contrar prevederilor Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi art.1, 2, 7, 13, ce impun restricții la practicarea activității în bază de licență, prevederi congruente cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător art. 8 alin.(1) lit. a), pct. 29 ce impune - prezența unei licențe pentru practicarea activității de turism, având drept premiză contractul de transport nr. 41 din 11.07.2013 deja încheiat între primăria Ungheni și SRL „Cristef Turtrans” SRL, privind serviciile de transport de pasageri pe ruta Chișinău – Minturno (Italia) - Chișinău pentru perioada 25.07.2013-11.08.2013, au desfășurat o activitate ilegală de întreprinzător, **manifestată prin colectarea sumelor bănești de la 50 persoane** și perfectarea actelor necesare în scopul organizării unei deplasări turistice în Italia, or. Minturno, **obținând un profit** în proporții mari în sumă **de 91.541,98 lei**.

Tot el, în perioada de timp de la 28.07.2013 până la 08.08.2013, prezentându-se în calitate de reprezentant CIOOF Moldova, în absența unor calități delegate din partea autorităților publice locale Ungheni, asumându-și calitatea de persoană responsabilă de organizarea plecării ansamblului „Struguraș” din or. Ungheni în R. Italia or. Minturno și or. Ausonia în vederea participării la concursul internațional folcloric organizat de CIOOF Mondial, prin înșelăciune și abuz de încredere **a însușit banii** sub formă de plăți diurne, oferite de către organizatorii festivalului, **în sumă de 4 euro pentru o zi pentru fiecare participant**, prin ce membrilor ansamblului „Struguraș” în număr de **42 persoane** autorizate la acest concurs le-au fost **cauzate daune** materiale considerabile în sumă totală **de 2016 euro, echivalentul a 34.090 lei 56 bani**.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că la 11.05.2000 a fost numit președinte ale Organizației Mondiale CIOFF Unesco. În calitate de reprezentat ale acesteia a organizat deplasarea ansamblului „Struguraș” din or. Ungheni pentru participarea la două festivaluri internaționale în Italia, la rugămintea conducerii acestui ansamblu a încheiat un contract din partea lui personală cu Prikladova unde au fost stipulate toate condițiile de participare. În baza acestui contract a fost achitată suma de 32.000 lei, pe care a declarat-o și din care a achitat impozite. Prikladova a achitat acesta sumă după semnarea contractului peste câteva zile. După perfectarea vizelor cu câteva zile de plecare a achitat suma de

41.000 lei pentru achitarea transportului tur-retur din Chișinău-Ungheni Italia și înapoi. Careva plăți și diurne nu a primit de la organizatorii festivalului, deoarece după legile europene aceste ansamble sunt de amatori. Ansamblu avea 30 oameni inclusiv și membrii orchestrei de Chișinău, care au evaluat pe scenă. În aceste condiții nici un organizator nu poate să efectueze plăți pentru așa categorie de persoane.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită, acțiunile acestuia urmând a fi încadrate în baza art. 241 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, ca practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari, de două persoane și cu folosirea situației de serviciu.

În același timp, această infracțiune este una ușoară, iar din ziua săvârșirii ei și până la pronunțarea sentinței au expirat mai mult de 2 ani. Astfel, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, procesului penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

De asemenea, a fost dovedită și vinovăția inculpatului pe art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, acțiunile ultimului întrunind semnele constitutive ale componenței de infracțiune, adică dobândirea ilicită a bunurilor alicui persoane prin înșelăciune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

3. Inculpatul, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitat pe ambele capete de acuzare.

Apelantul a invocat că instanța s-a limitat la enumerarea probelor acuzatorului de stat și ulterior concluzionând la general, că aceste probe îi demonstrează vina, fără a le da o apreciere.

Instanța de fond, nu a ținut cont, că procurorul și-a construit învinuirea neluând în serios mai mulți martori, unii din care au fost audiați doar superficial la urmărirea penală și ulterior nu au fost citați de partea acuzării pentru a fi audiați și în judecată, efectele acțiunii procurorilor la urmărirea penală neputând fi înlăturate în instanța de fond.

Incorect, instanța a admis în principiu acțiunile civile ale părților vătămate, deși în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat faptul lipsei acțiunilor civile sau cererilor de chemare în judecată în privința lui. Mai mult ca atât, s-a constatat faptul că la audierea părților vătămate, în faza urmăririi penale și judecată, acestea nu au înaintat pretenții concrete față de Suceanu Eugen, iar în faza susținerilor verbale la judecarea cauzei fiindu-le adresate întrebări din partea președintelui de judecată în privința motivului neconcretizării pretențiilor și absenței cererilor de chemare în judecată, părțile vătămate nu au dat explicații.

Învinuirea înaintată de procuror este una neîntemeiată de fapt și de drept.

De către instanță nu au fost reținute depozițiile date de el, care sunt confirmate prin probe prezentate de el în cadrul urmăririi penale și anume declarația de venit pe perioada impozitării anului 2013 prezentată de către Suceanu Eugen, în calitate de persoană fizică, organelor fiscale în anul 2014 - care conține date legate de venitul lui Suceanu Eugen acumulat în rezultatul acordării serviciilor de impresariat ansamblului de dans „Struguraș” a Palatului de Cultură a Primăriei or. Ungheni; dovada achitării impozitului pe venitul acumulat de Suceanu Eugen în rezultatul acordării serviciilor de impresariat ansamblului de dans „Struguraș” (ordin bancar

de încasare a impozitului - 18 % din venit); dovada achitării de către Suroceanu Eugen a serviciilor hoteliere pentru cazarea familiilor Buruiianu și Bambuleac în or. Minturno (factură de plată); dovada achitării de către Suroceanu Eugen a motorinei la deplasarea transportului delegației pe teritoriul Italiei în perioada festivalurilor (cecuri de plată); dovada achitării de către Suroceanu Eugen către SRL „Cristofertrans” a serviciilor de transport până la deplasare la rugămintea martorului Prikladova Nina (Primăria or. Ungheni făcând plata suplimentară numai după deplasare) (factură fiscală).

Probele enunțate supra, demonstrează faptul că Suroceanu Eugen a acumulat un venit mai mic de cât cei 91541,98 lei pe care îi atribuie procurorul că i-ar fi dobândit în urma activității sale, iar acest venit este mai mic chiar de cât proporțiile de 77000 lei de la care se consideră a fi considerată a fi o infracțiune în temeiul art.241 Cod penal la momentul prestării serviciilor de către inculpat în anul 2013.

Instanța de fond nu a reținut faptul că dânsul a prestat numai o dată servicii de impresariat artistic în calitate de persoană fizică, fapt care nu este limitat prin lege cu obligația de a deține patent sau licență și mai mult atât, aceasta nu se poate considera a fi ca atare o „activitate” odată ce nu întrunește elementele unui fapt de „activitate comercială continuă”.

Instanța nu a făcut un calcul prin care s-ar verifica sau s-ar demonstra că anume inculpatul a obținut un profit în sumă de 91541,98 lei, odată ce nu există la materialele cauzei anexat vreun raport de expertiză financiar-economică, concluzie a unui expert sau specialist, care ar confirma în genere existența acestei sume și mai mult ca atât, care ar confirma că această sumă se poate considera a fi venitul lui.

Nu e clar de unde s-a luat suma de 91541,98 lei în rechizitoriu și sentință, atunci când și procurorul în susținerile verbale menționează despre suma în jurul la 60000 lei, solicitând încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire din motivul lipsei elementelor constitutive a componenței de infracțiuni prevăzute de art.241 Cod penal

Părțile vătămate nu au făcut declarații referitor la faptul că ar cunoaște sau măcar ar fi auzit că Suroceanu E. ar fi primit diurne pentru grupul din Republica Moldova la festival.

Partea vătămată Buruiiană Măria în judecată a declarat că nu poate dovedi cele spuse de fiul patronului și anume legat de faptul că organizatorii au achitat diurne participanților festivalului, iar partea vătămată Buruiiană Victor, audiat în judecată a declarat că, surorile Marcoci i-au spus de diurne. Însă, martorii dați nu au fost audiați în judecată pentru a clarifica ce fel de diurne, cine și cui a achitat diurne, a primit grupul din Moldova la festival careva diurne, de unde le sunt cunoscute surorilor Marcoci careva presupuse circumstanțe ce țin de presupusele diurne.

Toți martorii audiați în proces, atât din partea acuzării, cât și a apărării nu au dat depoziții în privința faptului că ar cunoaște sau măcar ar fi auzit că Suroceanu E. ar fi primit diurne pentru grupul din Republica Moldova la festival.

Instanța nemotivat a respins cererea inculpatului, prin care a solicitat interogarea în calitate de martori a persoanelor: Francesco Mallozi, Crețu Sergiu, Popa Vasile, Trocin Dumitru, Suroceanu Elvira, Marcoci Cristina, deși în cadrul cercetării judecătorești s-au constatat existența unor presupuneri a unor martori

precum că muzicanții din Chișinău care ar fi evaluat împreună cu ansamblul de dans „Struguraș” ar fi primit careva bani de la Suruceanu Eugen. Existența acestui fapt ar putea fi confirmată în principiu numai de către Crețu Sergiu, care era și conducătorul orchestrei care a evaluat împreună cu ansamblul de dans „Struguraș”, prin ce i s-a încălcat dreptul la apărare și principiul egalității părților în proces.

Nu a avut parte de un proces contradictoriu, partea acuzării având posibilitatea de a-și aduce toți martorii pe care își dorește, pe când inculpatului i-au fost admiși pentru interogare numai 3 martori, față de cei 12 martori interogați ai procurorului.

Partea acuzării a adus numai martorii pe care îi consideră utili pentru condamnarea lui, refuzându-se de mai mulți martori din motiv că aceștia se află peste hotare fără a dovedi aceasta cu probe concludente.

Dânsul a asigurat prezența a doi martori Chirilov Radu și Graur Ion, care erau în lista probelor procurorului și de care ultimul s-a refuzat, iar fiind audiați, au înfirmat circumstanțele invocate de procuror în rechizitoriu, care stau la baza capătului de învinuire ce ține de art. 190 Cod penal.

În rezultatul circumstanțelor menționate și ca urmare a încălcării egalității procesuale a inculpatului în raport cu acuzarea, a fost imposibilă elucidarea completă a chestiunilor care stau nemijlocit la baza învinuirii sale în instanța de fond.

Potrivit procesul-verbal nr.RG/15 ROG. CA. din 27.03.2015 întocmit de Oficiul Comisii rogatorii internaționale a Curții de Apel Roma, privind audierea cet. Italiei, Mallozzi Francesco, se constată declarațiile lui Mallozzi Francesco precum că, acesta susține fără a prezenta acte confirmative sau înscrisuri că ar fi achitat recompensă lui Suruceanu E. 4 euro prevăzut de regulamentul CIOOF. Astfel, executându-se comisia rogatorie s-au constatat circumstanțe precum că Francesco Mallozzi susține, fără a-și proba declarația prin probe contabile sau alte acte și înscrisuri, că ar fi achitat lui Suruceanu E. numai 4 euro sumă prevăzută de regulamentul CIOFF, destinația plății nefiind indicată de cetățeanul italian.

Conform rezultatelor comisiei rogatorii nu s-au stabilit circumstanțele inculpate lui de către procuror, precum că dânsul ar fi primit careva sumă concretă de bani de la partea italiană drept diurne de la grupul din Moldova, iar Mallozzi Francesco, făcând declarații nu a ținut să explice ce se înțelege prin 4 euro achitați lui și care a fost destinația acestei plăți.

Fiind efectuată de către Curtea de Apel Roma comisia rogatorie, ultima nu a confirmat circumstanțele rechizitoriului precum că Suruceanu E. ar fi înșușit de la partea italiană suma concretă de bani drept diurne pentru participarea grupului Republicii Moldova la festival.

La 16 decembrie 2016, a înaintat cerere scrisă, prin care a solicitat de a se numi o comisie rogatorie, prin care să se solicite autorităților să se prezinte acte, documente sau alte înscrisuri care ar confirma declarațiile lui Mallozzi Francesco, precum că acesta ar fi transmis dânsului careva mijloace bănești, care de către instanță a fost respinsă, dar care este necesară întru a elucida neclaritățile persistente în proces.

Conform sentinței judecătorei Ungheni din 10.01.2017, a fost dispusă încetarea procesului penal în privința lui Prikladova Nina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 241 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, în legătură cu existența

circumstanțelor care exclude tragerea la răspundere penală, apreciindu-se critic ordonanțele de recunoaștere în calitate de parte civilă, emise de organul de urmărire penală în privința lui Bambuleac N., Buruiană V., Buruiană M., Covalciuc S., Cotici I., fără să fi fost depuse de aceste persoane cereri de intentare a acțiunilor civile cu indicarea valorii acțiunii și cerința de despăgubire.

În pofida faptului că apărarea a atenționat în privința calității procesuale eronate a părților vătămate, instanța de fond ilegal a admis în principiu acțiunile civile ale acestora, deși în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat faptul lipsei acțiunilor civile sau cererilor de chemare în judecată în privința sa. Mai mult, fiind audiate părțile vătămate, acestea nu au înaintat pretenții concrete față de dânsul, iar în faza susținerilor verbale la judecarea cauzei fiindu-le adresate întrebări din partea instanței în privința motivului neconcretizării pretențiilor și absenței cererilor de chemare în judecată, părțile vătămate nu au dat explicații.

De către procuror, în învinuirea adusă nu este stabilit concret care este suma prejudiciului material adus fiecărei părți vătămate de către inculpat.

La calificarea unei infracțiuni contra proprietății obligatoriu urmează a fi stabilit prejudiciul material care este unul din semnul obligatoriu al componenței, lipsa sau neconcretizarea acestui prejudiciu duce la absența infracțiunii contra proprietății.

Lipsa acțiunilor civile ale părților vătămate, lipsa unor pretenții materiale concrete ale acestora, face și imposibilă stabilirea prejudiciului atât necesar pentru existența unei învinuiri și ulterior condamnări legale.

În privința capătului de învinuire în baza art. 190 Cod penal s-a constatat că drept prejudiciu cauzat de el celor 42 persoane, constituie suma de 2016 euro, persoane care de facto nu au pretenții față de el și în genere nu aveau vreun drept asupra diurnelor.

Partea acuzării a atribuit calitatea de victimă celor 42 persoane, deși la urmărirea penală numai 5 persoane s-au declarat a fi prejudiciate, dintre care numai 3 părți vătămate au venit în judecată. Iar făcând calculul matematic, pentru cele două familii, suma daunei materiale constituind 240 euro, și acțiunile lui urmând a fi încadrate corect în baza art.190 alin.(2) lit.c), d) Cod penal.

Părțile vătămate Covalciuc Sanda și Cotici Ion au refuzat participarea de mai departe în judecată, fără să-și mai susțină pretențiile față de învinuit.

Procurorul nu a venit cu probe în instanța de judecată, prin care ar demonstra că dânsul a însușit careva mijloace bănești din contul organizatorilor festivalurilor, ceea ce de fapt reprezintă latura obiectivă a infracțiunii imputate.

Totodată, ținând cont de specificul componenței de infracțiune prevăzută de art. 190 Cod penal și anume prezența semnelor obligatorii la calificarea infracțiunii: înșelăciunea și abuzul de încredere, nu a fost constatat prin probe sau măcar circumstanțe care s-ar fi referi cât de puțin la faptul că dânsul a înșelat sau a abuzat de încrederea părților vătămate, iar acest fapt este imposibil deoarece unica persoană care ar putea pretinde ca ar fi fost prejudiciată este numai partea italiană care a organizat festivalurile.

Era important de a clarifica cu certitudine momentul au avut sau nu calitate de părți vătămate unele persoane implicate în procesul penal, au fost sau nu ele

prejudiciate în urma acțiunilor presupuse de el, au avut în posesie și proprietate obiectul material al pretinsei infracțiuni, prin care se înțelege mijloace bănești.

Urmând a fi elucidat și faptul dacă părțile vătămate au dobândit dreptul de proprietate asupra mijloacelor bănești și în ce mod.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Suruceanu Eugen a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 900 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție și organizatorico-economice pe un termen de 2 ani.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că sentința cuprinde elementele definatorii condamnării inculpatului prevăzute de articolul 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, fiind descrise faptele criminale, considerate ca fiind dovedite, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii lor, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunilor reținute în sarcina inculpatului; Concomitent, au fost relevate, analizate și corect apreciate probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care au fost respinse probele prezentate în sprijinul apărării.

În instanța de apel inculpatul a pledat nevinovat, susținând declarațiile prezentate în ședința de judecată în primă instanță.

Însă, vinovăția acestuia se dovedește conform probatoriului administrat în procesul de judecată.

Totodată, conform modificărilor efectuate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17.08.2018, lit. c) din alin. (2) art. 190 Cod penal a fost abrogată, iar indicele calificativ „daune considerabile” se cuprind în alin. (1).

Urmare a efectului retroactiv asupra situației stabilite în cauză se impune recalificarea faptei inculpatului din art. 190 alin. (2) lit. c) și d) în art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Din probatoriul administrat, rezultă că *inculpatul*, profitând de încredere și prin înșelăciune, *a primit de la organizatorii concursului internațional folcloric organizat de CIOOF Mondial bani, a câte 4 euro pe zi pentru 42 de membri* al ansamblului „Struguraș”, în sumă totală de 2016 euro, ceea ce constituia 34.090 lei și 56 bani, astfel a însușit ilegal banii primiți.

Inculpatul nu a întreprins acțiuni legale, la care pretinde, dat fiind că prin comportamentul vădit ilegal, bazat pe înșelăciune și abuz de încredere, *a exercitat o influență psihică asupra conștiinței și voinței părții vătămate*, dobândind ilicit bani în mărime de 2016 euro, folosindu-i în scop personal cupidant.

Primirea banilor cu condiția îndeplinirii unui angajament se califică ca escrocherie, deoarece în cazul dat, *inculpatul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bani, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, dat fiind că nu dispunea de asemenea competențe.*

Comportamentul *manifestat de inculpat față de partea vătămată, prin prezentarea datelor false și prin ascunderea informațiilor cu privire la situația reală ce vizează membrii ansamblului „Struguraș”* care au plecat în Republica Italiană.

Starea de fapt și de drept stabilită prin sentință pe episodul de învinuire a inculpatului în baza art. 241 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Or, prima instanță corect *a liberat inculpatul de răspundere penală* în baza art. 241 alin. (2) Cod penal din motivul că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală

În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prima instanță corect a încetat procesul penal pe art. 241 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal - din motivul că există circumstanța care exclude tragerea la răspundere penală, în baza art. 332 alin. (1) Cod penal – prescripția tragerii la răspundere penală.

5. Avocatul Oleg Trocin, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

Recurentul a invocat că judecând apelul, instanța de apel s-a limitat doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, deși urma să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelant, respectând prevederile legale.

Astfel, instanța de apel nu a înlăturat incertitudinile invocate în apel, și a expus foarte succint numai o mică parte din ele, fără a le analiza în ansamblu, coroborându-le cu celelalte probe administrate în cauză.

Nemotivat, instanța de apel a refuzat inculpatului și apărării lui administrarea de probe noi în privința căroră Suroceanu E. a făcut solicitări mai multe ori în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond.

Nu s-a dat o apreciere motivelor și conținutului apelului declarat de Suroceanu Eugen, în care ultimul invocă că învinuirea procurorului este una neîntemeiată de fapt și de drept.

Pe învinuirea incriminată inculpatului în baza art. 241 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, întru confirmarea declarațiilor sale inculpatul a prezentat probe ca declarația de venit pe perioadă impozitării anului 2013, în calitate de persoană fizică, organelor fiscale în anul 2014 - care conține date legate de venitul lui Suroceanu Eugen acumulat în rezultatul acordării serviciilor de impresariat ansamblului de dans „Struguraș” a Palatului de Cultură a Primăriei or. Ungheni; dovada achitării impozitului pe venitul acumulat de Suroceanu Eugen în rezultatul acordării serviciilor de impresariat ansamblului de dans „Struguraș” (ordin bancar de încasare a impozitului - 18 % din venit); dovada achitării de către Suroceanu E. a serviciilor hoteliere pentru cazarea familiilor Buruianu și Bambuleac în or. Minturno (factură de plată); dovada achitării de către Suroceanu E. a motorinei la deplasarea transportului delegației pe teritoriul Italiei în perioada festivalurilor (cecuri de plată); dovada achitării de către Suroceanu Eugen către SRL „Cristofertrans” a serviciilor de transport până la deplasare la rugămintea martorului Prikladova Nina (Primăria or. Ungheni facând plata suplimentară numai după deplasare) (factura fiscală), care analizate în ansamblu demonstrează în primul rând faptul că Suroceanu Eugen a

acumulat un venit mai mic de cât cei 91541,98 lei pe care îi atribuie procurorul inculpatului că i-ar fi dobândit în urma activității sale, iar acest venit este mai mic chiar și de cât proporțiile de 77000 lei de la care se consideră a fi considerată a fi o infracțiune în temeiul art.241 Cod penal la momentul prestării serviciilor de către inculpatul Suruceanu în anul 2013.

Nu s-a reținut faptul că Suruceanu E. a prestat numai o dată servicii de impresariat artistic în calitate de persoană fizică, fapt care nu este limitat prin lege cu obligația de a deține patent sau licență și mai mult ca atât, aceasta nu se poate considera a fi ca atare o „activitate” odată ce nu întrunește elementele unui fapt de „activitate comercială continuă”.

Instanța de fond nu a făcut un calcul prin care s-ar verifica sau s-ar demonstra suma de 91541,98 lei, odată ce la materialele cauzei nu există vreun raport de expertiză financiar-economică, concluzie a unui expert sau specialist, care ar confirma în genere existența acestei sume și mai mult ca atât, care ar confirma că această sumă se poate considera a fi venitul lui Suruceanu Eugen în circumstanțele prezentei cauze.

Nu e clar de unde s-a luat suma de 91541,98 lei în rechizitoriu și sentință, atunci când și procurorul în susținerile sale verbale menționează despre o sumă în jurul la 60000 lei, solicitând încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire din motivul lipsei elementelor constitutive a componenței de infracțiuni prevăzute de art. 241 Cod penal.

Pe învinuirea incriminată inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, nici părțile vătămate nu au făcut declarații referitor la faptul că ar cunoaște sau măcar ar fi auzit că Suruceanu E. ar fi primit diurne pentru grupul din Republica Moldova la festival.

Partea vătămată Buruiană M. în judecată a declarat că nu poate dovedi cele spuse de fiul patronului și anume legat de faptul că organizatorii au achitat diurne participanților festivalului, iar parte vătămată Buruiană V. fiind audiat în judecată a declarat că, surorile Marcoci i-au spus de diurne, dar respectivii martori nu au fost audiați în judecată pentru a clarifica ce fel de diurne, cine și cui a achitat diurne, a primit grupul din Moldova la festival careva diurne, de unde le sunt cunoscute surorilor Marcoci careva presupuse circumstanțe ce țin de presupusele diurne.

Toți martorii audiați în proces, indiferent că au fost propuși cercetării de procuror sau partea apărării, nu au dat depoziții în privința faptului că ar cunoaște sau măcar ar fi auzit că Suruceanu E. ar fi primit diurne pentru grupul din Republica Moldova la festival.

La cererea inculpatului, instanța de judecată nemotivat a respins interogarea în calitate de martori a persoanelor: Francesco Mallozzi, Crețu Sergiu, Popa Vasile, Trocin Dumitru, Suruceanu Elvira, Marcoci Cristina, deși în cadrul cercetării judecătorești s-au constatat existența unor presupuneri a unor martori precum că muzicanții din Chișinău, care ar fi evaluat împreună cu ansamblul de dans „Struguraș” ar fi primit primit careva bani de la Suruceanu Eugen, mai mult că existența acestui fapt ar putea fi confirmată în principiu numai de către Crețu Sergiu, care era și conducătorul orchestrei care a evaluat împreună cu ansamblul de dans

„Struguraș”. Prin ce, apreciază că a avut loc încălcarea dreptului la apărare a inculpatului Suruceanu E., cât și încălcat principiul egalității părților în proces.

Astfel, inculpatul în prima instanță nu a avut parte de un proces contradictoriu, partea acuzării având posibilitatea de a-și aduce toți martorii pe care își dorește, pe când inculpatului i-au fost admiși pentru interogare numai 3 martori, față de cei 12 martori interogați ai procurorului.

Instanța de fond nu a dat o apreciere faptului că, partea acuzării a adus numai martorii pe care îi consideră utili pentru condamnarea lui Suruceanu, procurorul refuzându-se de mai mulți martori din motiv că acestea se află peste hotare fără a dovedi aceasta cu probe concludente. Ulterior, totuși Suruceanu E. a asigurat prezența a doi martori, Chirilov Radu și Graur Ion, care erau în lista probelor procurorului și de care ultimul s-a refuzat, martorii fiind audiați, au infirmat circumstanțe invocate de procuror în rechizitoriul său care stau la baza capătului de învinuire ce ține de art.190 Cod penal, lăsând impresia ca și în cazul celorlalți martori de care s-a refuzat procurorul sau în cazul martorilor care nu au fost admiși de instanța de judecată pentru a fi audiați la cererea inculpatului.

În rezultatul circumstanțelor menționate și ca urmare a încălcării egalității procesuale a inculpatului în raport cu acuzarea, a fost imposibilă elucidarea completă a chestiunilor care stau nemijlocit la baza învinuirii lui Suruceanu E. în instanța de fond.

Inculpatul, în conținutul apelului a dat o apreciere separată unei probe a acuzării, procesului verbal nr.RG/15 ROG. CA. din 27.03.2015 întocmit de Oficiul Comisii rogatorii internaționale a Curții de Apel Roma, privind audierea cet. Italiei, Mallozzi Francesco. Procesul-verbal menționat constată declarațiile lui Mallozzi Francesco precum că, acesta susține fără a prezenta acte confirmative sau înscrisuri că ar fi achitat recompensă lui Suruceanu Eugen 4 euro prevăzut de regulamentul CIOOF. Astfel, executându-se comisia rogatorie s-au constatat circumstanțe precum că Franco Malozii susține, fără a-și proba declarația prin probe contabile sau alte acte și înscrisuri, că ar fi achitat lui Suruceanu E. numai 4 euro, sumă prevăzută de regulamentul CIOFF, destinația plății nefiind indicată de cetățeanul italian.

Conform rezultatelor comisiei rogatorii nu s-au stabilit circumstanțele inculpate de procuror lui Suruceanu E. precum că ultimul ar fi primit careva sumă concretă de bani de la partea italiană drept diurne de la grupul din Moldova, mai mult ca atât, Francesco Mallozzi, facând declarații nu a ținut să explice ce se înțelege prin 4 euro achitați lui Suruceanu E. și care a fost destinația acestei plăți.

Fiind efectuată de către Curtea de Apel Roma comisia rogatorie, ultima nu a confirmat circumstanțele rechizitoriului precum că Suruceanu Eugen ar fi însușit de la partea italiană suma concretă de bani drept diurne pentru participarea grupului Republicii Moldova la festival.

La 16.12.2016 Suruceanu E. a înaintat cerere scrisă în instanță, prin care a solicitat de a se numi o comisie rogatorie, prin care să se solicite autorităților să se prezinte acte, documente sau alte înscrisuri care ar confirma declarațiile lui Mallozzi Francesco, precum că acesta ar fi transmis dânsului careva mijloace bănești.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 03.01.2017 cauza penală nr.1-127/2016; 51-1-1945-27062016 s-a disjunct formându-se o cauză penală separată

de învinuire a lui Suruceanu Eugen în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.241 alin.(2) lit. b), c) și art.190 alin.(2) lit. c), d) Cod penal.

La 20.01.2017 fiind cauza penală deja în procedură la alt judecător, acestuia de asemenea Suruceanu E. i-a înaintat cerere scrisă, solicitând de a se numi o comisie rogatorie prin care să se solicite autorităților să se prezinte acte, documente sau alte înscrisuri care ar confirma declarațiile cet. Italiei, Mallozzi Francesco, precum că acesta ar fi transmis lui Suruceanu Eugen careva mijloace bănești.

Cererile menționate legate de comisie rogatorie suplimentară au fost respinse de instanța de fond, pe când s-a atras atenția instanței de apel despre existența continuă a necesității numirii unei comisii rogatorii care ar elucida neclaritățile existente în proces.

Mai mult, conform sentinței judecătorei Ungheni din 10.01.2017, a fost dispusă încetarea procesului penal în privința lui Prikladova Nina în comiterea infracțiunii prevăzute de art..241 alin.(2) lit.b), c) CP, în legătură cu existența circumstanțelor care exclude tragerea la răspundere penală, apreciinduse critic ordonanțele de recunoaștere în calitate de parte civilă, emise de organul de urmărire penală în privința lui Bambuleac N., Buruiană V., Buruiană M., Covalciuc S., Cotici I., fără să fi fost depuse de aceste persoane cereri de intentare a acțiunilor civile cu indicarea valorii acțiunii și cerința de despăgubire.

În pofida faptului că apărarea a atenționat în privința calității procesuale eronate a părților vătămate, instanța de fond ilegal a admis în principiu acțiunile civile ale părților vătămate, deși în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat faptul lipsei acțiunilor civile sau cererilor de chemare în judecată în privința inculpatului. Mai mult ca atât, s-a constatat faptul că la audierea părților vătămate, în faza urmăririi penale și judecată, acestea nu au înaintat pretenții concrete față de Suruceanu Eugen, iar în faza susținerilor verbale la judecarea cauzei fiindu-le adresate întrebări din partea președintelui de judecată în privința motivului neconcretizării pretențiilor și absenței cererilor de chemare în judecată, la ce părțile vătămate nu au dat explicații.

În învinuire procurorul nu stabilește concret care este suma prejudiciului material adus fiecărei părți vătămate de către inculpat.

La calificarea unei infracțiuni contra proprietății obligatoriu urmează a fi stabilit prejudiciul material, care este unul din semnul obligatoriu al componenței, lipsa sau neconcretizarea acestui prejudiciu duce la absența infracțiunii contra proprietății.

Lipsa acțiunilor civile ale părților vătămate, lipsa unor pretenții materiale concrete ale acestora, face imposibilă stabilirea prejudiciului atât necesar pentru existența unei învinuiri și ulterior condamnări legale

În privința capătului de învinuire în baza art. 190 Cod penal s-a constatat că a fost stabilită o sumă totală de 2016 euro drept prejudiciu cauzat de Suruceanu E. la 42 persoane, dintre care de fapt numai o parte au fost audiate în cadrul urmăririi penale și instanța de fond, și majoritatea lor au declarat că nu au pretenții față de inculpat, și în genere consideră că nu au vreun drept asupra cărorva diurne.

Atât acuzarea, cât și prima instanță atribuie celor 42 de persoane calitate de victime, deși la urmărire penală numai 5 persoane s-au declarat a fi prejudiciate, dintre care numai 3 părți vătămate au venit în judecată.

Făcând calculul matematic, pentru cele două familii, cinci persoane în total, suma daunei materiale constituind 240 euro, și acțiunile lui urmând a fi încadrate corect în baza art.190 alin.(2) lit.c), d) Cod penal.

Părțile vătămate Covalciuc Sanda și Cotici Ion au refuzat participarea de mai departe în judecată, fără să-și mai susțină pretențiile față de învinuiți. Situația constatată în rezultatul finalizării cercetării judecătorești face logică atitudinea acestor două părți vătămate de a nu se mai considera a fi prejudiciate de ceva inexistent.

Procurorul nu a venit cu probe în instanța de judecată prin care ar demonstra că Suruceanu E. a însușit careva mijloace bănești din contul organizatorilor festivalurilor, ceea ce de fapt reprezintă latura obiectivă a infracțiunii imputate.

Nu s-a constatat prin careva probe sau circumstanțe care s-ar referi cât de puțin la faptul că Suruceanu E. a înșelat sau a abuzat de încrederea părților vătămate pretinse, astfel lipsind la caz semnul obligatoriu a infracțiunii înșelăciunea și abuzul de încredere.

Unica persoană care ar putea pretinde ca ar fi fost prejudiciată este numai partea italiană care a organizat festivalurile.

Urma a clarifica cu certitudine momentul au avut sau nu calitate de părți vătămate unele persoane implicate în procesul penal, au fost sau nu ele prejudiciate în urma acțiunilor presupuse ale lui Suruceanu E., au avut în posesie și proprietate obiectul material al pretinsei infracțiuni, prin care se înțelege mijloace bănești. Precum și faptul dacă părțile vătămate au dobândit dreptul de proprietate asupra mijloacelor bănești și în ce mod.

Judecarea apelului lui Suruceanu E. a avut loc cu încălcarea dreptului acestuia la apărare, deoarece la urmărirea penală și în prima instanță, apărătorul acestuia a solicitat instanței de apel prin cerere scrisă audierea în calitate de martori Francesco Mallozzi, Crețu Sergiu, Popa Vasile, Trocin Dumitru, Suruceanu Elvira, Marcoci Cristina, identitatea cărora este stabilită conform dosarului cauzei.

Prin comisie rogatorie, Curtea de Apel Chișinău urma să se adrese Oficiului Comisii rogatorii internaționale a Curții de Apel Roma din Republica Italia sau altei autorități publice italiene competente în materia de comisie rogatorie, să efectueze următoarele acțiuni procesuale:

interogarea suplimentară a cetățeanului italian Francesco Mallozzi în privința faptului existenței a unor acte sau înscrisuri care ar confirma faptul că inculpatul Suruceanu Eugen ar fi primit de la cetățeanul italian sume de bani drept diurne pentru grupul din Republica Moldova pentru participarea la festivaluri culturale;

ridicarea de la cetățeanul italian Francesco Mallozzi toate actele, documentele sau alte înscrisuri care confirmă faptul că ultimul ar fi transmis lui Suruceanu Eugen careva mijloace bănești;

citarea martorului Francesco Mallozzi la Curtea de Apel Chișinău pentru audierea în ședința de judecată privind examinarea cauzei penale Suruceanu Eugen art. 190 alin. (2) lit. c), d), 241 alin. (2) lit. b, c) CP, care neîntemeiat au fost respinse de prima instanță.

Conform art. 251 Cod de procedură penală, una din încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale este încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței.

Rigurozitatea dispozițiilor legale privind sesizarea instanței impune ca învinuirea determinată prin rechizitoriu să fie clară, concretă și previzibilă, deoarece, conform prevederilor articolului 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art. 66 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit, adică să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa, iar conform art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală, rechizitoriul, în baza ordonanței de punere sub învinuire, trebuie să cuprindă informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală.

Rechizitoriul, în sensul art. 297 Cod de procedură penală, este actul de sesizare a instanței de judecată, care se întocmește de procuror după prezentarea materialelor de urmărire penală. Având în vedere importanța pe care o prezintă în procesul penal acest act procedural, legea acordă o atenție deosebită conținutului și formei acestuia sub aspectul formulării învinuirii în privința inculpatului, deoarece, prin rechizitoriu, în principiu, se înțelege notificarea oficială emisă de procuror prin care se impută persoanei săvârșirea unei infracțiuni, fapt care atrage repercusiuni importante asupra drepturilor procesuale prevăzute de lege. Acest act procedural trebuie să cuprindă, printre altele, și formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei.

Astfel, rezultă că instanța de judecată este valabil sesizată și, respectiv, este în drept să judece cauza, cu condiția ca rechizitoriul să cuprindă, printre altele, informații despre fapta incriminată persoanei în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, adică formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei.

În cazul în care rechizitoriul nu cuprinde aceste elemente obligatorii, adică inculpatul nu este informat clar și precis cu privire la învinuirea înaintată, acesta este lipsit de dreptul să-și asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării, fiind afectate grav principiile generale ale procesului penal: asigurarea dreptului la apărare (art. 17 Cod de procedură penală) și contradictorialității în procesul penal (art. 24 Cod de procedură penală).

În acest context, expunerea evazivă asupra faptei incriminate echivalează cu lipsa informației despre fapta respectivă, iar, pe cale de consecințe, cu neinformarea inculpatului cu privire la învinuirea înaintată.

Analizând rechizitoriul, în raport cu cerințele și exigențele legislației și jurisprudenței relevante, se constată că acesta este insuficient motivat sub aspectul informării inculpatului cu privire la învinuirea înaintată în baza articolelor 241 alin. (2) lit. b) și c) și 190 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

Fiecare faptă imputată inculpatului este incomplet descrisă. Acțiunile care ar fi trebuit să stea la baza învinuirii nu sunt determinate cu suficientă precizie, printr-o

modalitate clară și concretă de săvârșire a acțiunilor infracționale și o fixare riguroasă a coordonatelor spațio-temporale.

Semnificative, în acest sens, sunt expresiile vagi și incomplete cuprinse în rechizitoriul cauzei, care, fiind analizate, se observă, în mod evident, că învinuirea respectivă, descrisă în rechizitoriu, nu cuprinde elementele obligatorii, cum ar fi: indicarea concretă și clară a datei, locului, metodei, de la cine, pentru ce, când și în ce valoare s-au însușit ilegal banii și/sau alt bunuri materiale, datele și rechizitele contractelor etc.

Aceste repere de timp, de loc, de valoare, fără indicarea concretă și clară a circumstanțelor cazului apar risipite în raport cu probele administrate în cauză.

Cuprinsul din rechizitoriu relatează la modul general, fără a fi concretizate și analizate episoadele de învinuire, rezultate declarațiile părților vătămate și ale martorilor, nu sunt determinate acțiunile funcționale ale inculpatului, rolul și gradul de participare la săvârșirea acțiunilor incriminate, nu este relevantă forma și modalitatea de delapidare a averii străine, adică: în ce constă însușirea ilegală a banilor altei persoane, încredințate în administrarea inculpatului, cu identificarea și menționarea persoanelor de la care se prezumă că au fost însușiți banii, în fiecare caz concret și separat, nu a fost stabilit în ce condiții a fost obținut profitul legat de activitatea de întreprinzător, etc.

În rechizitoriu nu se arată acțiunea inculpatului față de părțile vătămate, în mod separat, metoda și valoarea daunelor cauzate, caracterul vinei și motivele, data, locul, mijloacele și modul de săvârșire a delapidării averii străine de la victime etc, în fiecare caz separat.

Multitudinea și gravitatea neregularităților constatate care aduc atingeri de substanță actului de sesizare a instanței și care nu pot fi acoperite nici de îndată și nici prin acordarea unui termen, instanța de apel, fiind obligată să rezolve problemele de drept legate de calitatea rechizitoriului, va soluționa cauza din perspectiva sancțiunilor procesuale aplicabile, în conformitate cu prevederile art.251 Cod de procedură penală, sediul juridic al materiei în aspectele de drept a nulităților actelor procedurale.

La fel, se evidențiază că prin sentința Judecătorei Ungheni din 10.01.2017 este încetat procesul penal în baza art.241 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal în privința lui Prikladova N. din motivul că fapta inculpatei constituie contravenție prevăzută la articolul 263 alin.(1), 4) Cod contravențional.

Cauza în privința lui Prikladova N., fiind disjunctă de cauza privind-1 pe Suruceanu E, s-a judecat în procedura prevăzută la articolul 364¹ Cod de procedură penală.

Analizând conținutul sentințelor pronunțate în privința lui Suruceanu E. și în privința lui Prikladova N. - persoane învinuite în aceleași circumstanțe de timp, spațiu și loc în baza art.241 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, dar diferit după rezultatul infracțional imputat, se observă că instanțele de fond au dat soluții diferite, atât după starea de fapt constată, cât și după starea de drept apreciată.

Prin sentința din 10.01.2017, Prikladova Nina este recunoscută vinovată că a săvârșit contravenție prevăzută la articolul 263 alin. (1) și (4) Cod contravențional: „Prikladova Nina în perioada lunilor iulie-august 2013, îndeplinind funcția de

coregraf al ansamblului de dans „Struguraș” al Palatului de Cultură a Primăriei or. Ungheni, conform ordinului de angajare nr. 584 din 21.06.1995, având o înțelegere prealabilă cu reprezentantul CIOFF Moldova Suruceanu Eugen Ion, a. n. 02.03.1961 și folosindu-se de situația sa de serviciu, fără a fi înregistrată în modul stabilit sau a activa în cadrul unui agent economic prin prisma legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi art.art. 1,2,7,13 ce impun restricții la practicarea activității în bază de licență, prevederi congruente cu legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător art. 8 alin. (1) lit. a) pct. 29 ce impune prezența unei licențe pentru practicarea activității de turism, având drept premiză contractul de transport nr. 41 din 11.07.2013 deja închiriat între primăria Ungheni și SRL „Cristef Turtrans” SRL privind serviciile de transport de pasageri pe ruta Chișinău - Mintumo (Italia) - Chișinău pentru perioada 25.07.2013-11.08.2013, au desfășurat o activitate ilegală de întreprinzător, manifestată prin colectarea sumelor bănești de la 42 persoane, în scopul organizării unei deplasări turistice în Italia or. Minturno, obținând un profit în proporții mari în sumă de 67956,50 lei.”.

Pe când, prin prezenta sentință, Suruceanu Eugen este recunoscut vinovat că a săvârșit infracțiune prevăzută de art.241 alin.(2) lit.b) și c) Cod penal, tot pentru aceeași situație de fapt, reținută supra.

În atare situație, atât învinuirile, cât și condamnările în două cauze omogene și disjuncte, nu se coroborează, fapt ce denotă dubii rezonabile cu privire la legalitatea și temeinicia sentinței atacate.

Consideră că soluția dată de prima instanță este lovită de nulitate absolută, fapt ce condiționează casarea sentinței apelate și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, deoarece nu au fost identificate și, respectiv, dată o apreciere corespunzătoare încălcărilor care atrag nulitatea actelor procedurale și consecințelor juridice ce se impun, potrivit legii.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărâri. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în fapt că inculpatul: *„în perioada lunilor iulie - august 2013, au desfășurat o activitate ilegală de întreprinzător, manifestată prin colectarea sumelor bănești de la 50 persoane și perfectarea actelor necesare în scopul organizării unei deplasări turistice în Italia, or. Minturno, obținând un profit în proporții mari în sumă de 91.541,98 lei..., în perioada de timp de la 28.07.2013 până la 08.08.2013, a însușit banii sub formă de plăți diurne, oferți de către organizatorii festivalului, în sumă de 4 euro pentru o zi pentru fiecare participant, prin ce membrilor ansamblului „Struguraș” în număr de 42 persoane le-au fost cauzate daune materiale considerabile în sumă totală de 2016 euro, echivalentul a 34.090 lei 56 bani”*.

Însă, nu a indicat, deci nici stabilit, locul și modul *colectării sumelor bănești de la 50 persoane, în sumă de 91.541,98 lei*, cine sunt aceste persoane și dacă au statut de parte vătămată, locul și modul *însușirii banirii sub formă de plăți diurne, oferți de către organizatorii festivalului, în sumă de 4 euro pentru o zi pentru fiecare participant în număr de 42 persoane cauzându-le daune materiale considerabile în sumă totală de 2016 euro, echivalentul a 34.090 lei 56 bani*, cine sunt aceste persoane, dacă au statut de parte vătămată, dacă pagubele cauzate sunt considerabile pentru ei, cine sunt *organizatorii festivalului care au oferit banii* – persoane fizice sau juridice.

b) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, și

nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele aduse în sprijinul apărării;

c) în descriptiv a constatat fapta și vinovăția inculpatului pe art. 241 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, dar în dispozitiv, în pofida prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3), 391 alin. (1) pct. 6), 395 alin. (1) pct. 2), 3), 396 pct. 2) Cod de procedură penală s-a contrazic, dispunând încetarea procesului penal;

Or, instanța de fond a adoptat o hotărâre divergentă și neîntemeiată legal, deoarece conține elemente atât ale unei sentințe de condamnare, cât și a celei de încetare a procesului penal.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat total sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) a trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile inculpatului date în prima instanță, ale părților vătămate Buruiană M., Buruiană V.

și Mabuleac N., a martorilor Leșanu A., Pricladov Vl., Pricladova N., Marcoci Iu., Cornei V., Sălcuțanu A., Bambuleact T., Ambros A., Chirilov R. și Graur I., probele scrise de la f.d. 43 v. 5;

d) a constatat în mod neclar, sumar și divergent, depășind limitele învinuirii, că inculpatul: *„a primit de la organizatorii concursului internațional folcloric organizat de CIOOF Mondial bani, a câte 4 euro pe zi pentru 42 de membri..., încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bani, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, dat fiind că nu dispunea de asemenea competențe..., comportamentul manifestat față de partea vătămată, prin prezentarea datelor false și prin ascunderea informațiilor cu privire la situația reală ce vizează membrii ansamblului „Struguraș”, or asemenea circumstanțe nu au fost imputate inculpatului prin rechizitoriu;*

e) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*pct. 3 - 5 din decizie*);

d) nu a coroborat învinuirea formulată inculpatului cu modificările operate în art. 241 Cod penal, în vigoare din 17.08.2018.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârilor pronunțate, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, luând în considerare și că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 a fost modificată dispoziția art. 241 Cod penal, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Oleg Trocin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în

privința inculpatului Suruceanu Eugen Ion, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 28 iunie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari